

Отець Тарас добре пам'ятає свій перший похорон військових у цьому храмі – тоді він був помічником настоятеля. Після російського обстрілу у ніч на 11 липня 2014 року поблизу Зеленопілля на Луганщині тут вперше відспівували одразу трьох полеглих захисників.

Хотів стати капеланом ще до війни

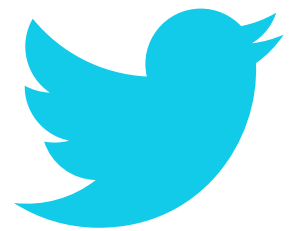
Під час навчання у духовній семінарії Тарас Михальчук хотів стати військовим капеланом. Адже щотижня їздив у військові частини, де спілкувалися з солдатами про життя. Тому духовний шлях був саме таким: спершу дияконство, потім висвячення у 2009 році і паралельно служіння у «Центрі військового капеланства».

Вже тоді розумів, що військо потрібне державі. Але навіть припустити не міг, що доведеться жити під час війни, їздити близько до фронту в ролі військового душпастиря та відспівувати полеглих захисників.

Священники Тарас Михальчук та Роман Ментух розпочинають богослужіння, Львів, Україна, 10 березня 2026 року. Анна Зубенко / Frontliner

З 2014 року отець Тарас багато бачив і дивувався різним історіям. От пригадує батьків одного з воїнів, який загинув під Зеленопіллям. Після його загибелі вони часто приходили на молитву. Хоча були незрячими: тато – повністю, а матір майже не бачила. Та два роки тому вони прийшли до настоятеля і запитали, коли проведе для них екскурсію Гарнізонним храмом. А ще поділилися, що хотіли б відвідати Грецію. Священники виконали цю мрію – організували для них безкоштовний паломницький тур. Адже стараються підтримувати родини полеглих воїнів не лише в день похорону.

Рідні та близькі загиблого військовослужбовця Віктора Козакова на церемонії прощання у Гарнізонному храмі, Львів, Україна, 10 березня 2026 року. Анна Зубенко / Frontliner

Близьких полеглих розуміють лише ті, хто також втратив

У перший рік повномасштабної війни отець Тарас відспівував у храмі двох військових. Пригадує, що тоді біля обох трун стояли заплакані матері та обіймали своїх дітей. А потім одночасно зустрілися поглядами, зрушили з місць, підійшли одна до одної та обійнялися, заспокоїлися і повернулися на свої місця. Це зворушило священника і ще раз переконало, що людей у горі насправді можуть зрозуміти тільки ті, хто проживає те саме. Тому він завжди оминає фразу «я вас розумію» і радить так робити іншим.

Будь-які слова можуть ранили близьких загиблих. Тому священник зважає все, що говорить. Частіше замість будь-яких слів просто лишається поряд та нагадує, що любов ніколи не минає. Навіть після смерті.

Люди через віру і надію переступають поріг болю,

каже священник.

Читайте також: **Роль музики у меморіалізації: “Ми думали, що ці пісні про когось. А виявляється, вони про нас...”**

Священники Тарас Михальчук та Роман Ментух під час богослужіння, Львів, Україна, 10 березня 2026 року. Анна Зубенко / Frontliner

Отець Тарас пригадує випадок, що одна жінка після похорону сина має такі ж відчуття, як перед його народженням. При надії вона його дуже любила і чекала зустрічі, щоб обійняти і поцілувати. Тепер вона знову чекає на зустріч. Вже не в цьому світі, розповідає отець Тарас.

«Так люди через віру і надію переступають поріг болю. І розуміють, що живі. Для християн немає смерті – лише перехід до вічності. Віра у це дозволяє по-іншому

сприймати світ», – вважає священник.

Обов'язок – гідно провести в останню путь

Сьогодні на порозі болю стоять рідні захисника з Черкащини, який воював з перших днів повномасштабної війни. З мікрофона пронизливо лунає спів дяка. Отець Тарас чекає, поки рідні воїна Віктора Козакова востаннє з ним попрощаються. Тримає руки на молитовнику та співчутливо дивиться на них, не відводячи погляду.

Вкотре стоїмо перед домовиною особливого українця.
Завдяки йому можемо жити, думати і дихати,

каже отець Тарас.

Може здатися, що для священника прощання стали рутинною. Але він говорить, що кожна церемонія поховання – це найбільша честь. Що його обов'язок – гідно провести в останню путь тих, хто до кінця виконував свій.

«Вкотре стоїмо перед домовиною особливого українця, який віддав життя заради нас. Ми завжди робимо вибір. І Віктор вибрав любити Україну. Завдяки йому можемо жити, думати і дихати», – починає свою промову отець Тарас.

А далі говорить слова, які завжди для кожного різні. Незвично чути від священника під час прощання слова «ендура» та «офроуд». Але це види активного відпочинку – поїздки на мотоциклах та авто бездоріжжям. Саме ними захоплювався захисник, з яким прощаються.

Як і під час кожного похорону настоятель замислюється про рідних полеглих воїнів, їхніх дітей. Сьогодні сиротами стали дві дівчинки. Хоча б запропонувати цим дітям допомогу – зустрічі в храмі, заняття з англійської, майстер-класи чи літні мандрівки – ще одна місія священників.

Під час похорону отець Тарас завжди говорить слова зі Святого Письма, що немає більшої любові, ніж віддати життя за своїх друзів. А тепер ще згадує слова церковного діяча Георгія Кониського: коли надія перевищує страх, то народжується сміливість.

Читайте також: **Радянські військові меморіали в Україні: статус де-юре і де-факто**

Чин похорону триває близько 35 хвилин. Після цього отець Тарас проводить похоронну церемонію до траурного кортежу. Помічники прибирають, підмітають підлогу від листків та пелюсток квітів. Храм потроху повертається від трагічної частини свого життя до буденної.

Сьогодні на похороні було кілька десятків людей. Часом людьми заповнений весь храм, а іноді приходять лише декілька. Священник вважає егоїстичним те, що деякі люди взагалі не відвідують похорони військових, аби не отримати травму:

Потрібно проявляти підтримку рідним воїнів і пам'ятати,
що війна стосується всіх.
Відвідувати похорони має бути звичкою.

Отець Тарас розповідає, що і сам вже чергується з іншими священнослужителями, адже похоронів дуже багато. Та витримувати щоденний потік чужого і водночас спільного горя йому допомагає власна віра та Святе Письмо. А часом згадує у молитвах військових, яких похоронив і просить у них допомоги, коли важко.

Нещодавно особистим випробуванням для нього став похорон однокласника. Отець Тарас навіть не знав, що той воював. Але зі школи мав про нього добрі спогади. Ділиться, що було важко знайти слова розради, аби втішити матір захисника. А також бачити так багато знайомих облич, але не у класі, як колись

Підтримка молитвою та спілкуванням

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

Як і належить настоятелеві храму, Тарас Михальчук вірить, що Бог витирає сльози. І шукає цьому докази. Пригадує похорон знайомого офіцера, який був єдиним сином у батьків. Його матір не могла змиритися з втратою, в домі перед похороном всю ніч чергувала швидка. Та через два роки ця сім'я всиновила хлопчика з дитячого будинку. Після цього капелани давали їхні контакти іншим сім'ям, які проживали горе, аби вони могли поговорити та спробувати знайти надію.

Згадає ще один приклад – історію свого товариша, священника з Канади. Його син навчався на пілота і мав літати ще кілька годин, щоб отримати сертифікат. Якраз тоді він розбився. Батьки потрапили у психологічну кризу і тільки зустрічі з іншими сім'ями, які трагічно втратили дітей, змогли їх повернути до життя.

Двічі на місяць отці Гарнізонного храму проводять зустрічі з рідними на спільній молитві на цвинтарі. Та навіть якщо близькі загиблих воїнів не приходять молитися, капелани приділяють їм час.

«На жаль, родин полеглих військових дуже багато і ми не встигаємо охопити всіх. Та ми молимося за всіх і намагаємося бути поряд», – говорить священник.

Читайте також: **Чому в Україні досі немає Національного меморіального військового кладовища**

Сім'я, мистецтво та красивий захід сонця

Після похорону отець Тарас зазвичай має ще багато справ. Та попри все знаходить час, щоб поспілкуватися з військовими. Адже це теж дає йому силу продовжувати служіння. Коли послухає історії з фронту, то розуміє, що має робити ще більше на своєму місці.

Коли «робочий» день завершиться, отець Тарас зніме священницьку ризу і повернеться додому.

Там його чекатимуть дружина і четверо дітей, які є найбільшою розрадою у житті. А ще собака Лакі, якого три роки тому привезли із Запоріжжя. Ніжний пес вагою 50 кілограм, на якого також вплинула війна. Тепер він ховається у буди від кожного гучного звука.

Вдома отець Тарас має колекцію каталогів з картинних галерей. Такий собі естетичний провідник у світ мистецтва, який дозволяє торкнутися вічності. А ще цю естетику настоятель Гарнізонного храму шукає у природі. Якщо є можливість, то їде з дружиною милуватися заходом сонця або на прогулянку до монастиря за Львовом.

І не забуває після своєї роботи дивуватися простим речам – сонячним променям, ранковій росі на траві чи щебетанню пташок. Та поки отець Тарас знову переодягається – тепер з чорної ризи у червону і продовжує служіння у храмі, який вже роками є його другим домом.

По обіді у храмі ще світліше. Люди постійно приходять, тому двері частіше відчиняються. І від того паперові ангели у кутку не лише легко погойдуються, а наче линуць до неба.

Гарнізонний храм святих апостолів Петра і Павла, Львів, Україна, 10 березня 2026 року. Анна Зубенко / Frontliner

***

Марія Лаврів, опубліковано у виданні **Frontliner**

Фото: Анна Зубенко

Читайте також:

- Як у світі зберігають пам'ять про полеглих героїв. Традиції військових поховань Європи та Америки
- Національне меморіальне військове кладовище: хапуги хочуть красти навіть у мертвих героїв
- Конфлікт влади й родин загиблих героїв продовжується. Що далі?
- Військові некрополі України: МЕМОРІАЛ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРИЛЬЦІВ
- Що не так з похованням військових в Україні
- Тетяна Даниленко: Банальна корупція на пам'яті про героїв
- Україна має древні традиції поховання воїнів. Як це було і як впливає на шанування полеглих сьогодні
- Петиція про створення Пантеону Героїв на Аскольдовій могилі набрала 25 тисяч голосів
- Будівництво Національного військового меморіального кладовища: суцільні конфлікти та скандали

Share 0

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

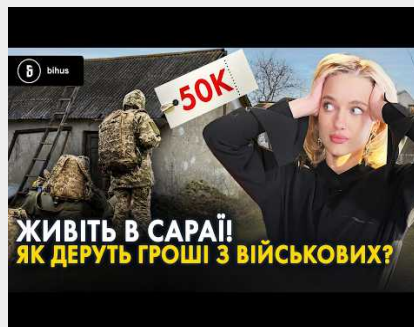
Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту **argumentua.com** та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: **uargumentum@gmail.com**